

קלה צבעונית - ייצור פקעות בתהליך גידול אינטנסיבי,

עידוד הריבוי ע"י חיתוך פקעות אם

זיוה גלעד, דורית סנדלר-זיו, נורית צור, גדעון לוריא, אחיעם מאיר.

מבוא

בתכנית המחקר, קלה צבעונית – פיתוח אגרוטכניקה חדשה לקיצור זמן ייצור פקעות (תכנית מס': 0083-586) אשר בוצעה במו"פ בקעת הירדן בשנים 2001-2003 מצאנו כי ניתן לקבל פקעת בגודל פריחה בתהליך ייצור של 7 חודשים ע"י גידול צמחון מתרבית רקמה במצע מנותק ומחומם.

המצע האופטימלי הוא פרלייט והטמפרטורה המתאימה היא 22 מ"צ במצע. לתהליך הייצור נדרש מבנה, מזרון לח לתקופת הסתיו והאביב והצללה מתאימה. המחקר הנ"ל נתן את התוצאה המקווה- קיצור משך הזמן לייצור פקעת בגודל פריחה. עלות צמחון מתרבית רקמה היא - \$ 0.4, מחיר זה מעמיד בספק את הכדאיות הכלכלית של הפרויקט כולו.

במטרה להוזיל את תהליך הייצור ניסינו לבצע תהליך ריבוי כפי שמוכר בגאופיטים שונים - עידוד ייצור פקעות של קלה צבעונית, ע"י חיתוך פקעות אם וגידול החומר הצמחי במצע מנותק ומחומם, במטרה לקבל פקעות בגודל פריחה בפרק זמן מינימלי.

במסגרת ניסוי ראשוני נבדקו מספר נושאים, כל הבדיקות בוצעו ברמת תצפית ראשונית.

1. השפעת מועד החיתוך, משך זמן שהות הפקעת באחסון.
2. השפעת מועד שתילה.

שיטות וחומרים

פקעות קאלה צבעונית מהזן בלק-מגייק (Black-Magic), אשר יוצרו בתחנת צבי בסתיו חורף 2002/03 מצמחוני תרבית רקמה שימשו במחקר. הפקעות הוצאו מהמצע ב-15/6/03 ואחסנו במחסן (טמפרטורה לא מבוקרת).

פקעות נחתכו ב-אוקטובר 2003, תהליך החיתוך בוצע ידנית, שימוש בסכין יפנית תוך הקפדה על היגינה אופטימלית.

הפקעות הועברו לאינקובציה במצע קוקוס לח, טמפרטורת החדר נשמרה למינימום 30 מ"צ. הפקעות היו מוכנות לשתילה בשטח לאחר 14 יום.

השתילה בוצעה במצע פרלייט, המצע חומם ע"י מים חמים ונשמרה טמפרטורת מינימום של 22 מ"צ.

השקיה בטפטוף, 2-6 מ"ק ליום בהתאם לעונה, דישון לפי 1.5 ל/מ"ק 8: 3: 5 N:P:K.
החל מחודש מרץ הופעל מזרון לח בבית הצמיחה וטמפרטורת אויר נשמרה על
מקסימום 30 מ"צ.
הוצאת הפקעות 15/5/04.

תוצאות

לאחר האינקובציה נספרו מספר היחידות שייצרו ניצן או שורש, ב-90% מחלקי
הפקעת שהועברו לאינקובציה התעורר ניצן מרכזי, ב-50% התעורר ניצן והחלה
פעילות שורשים.
לאחר אינקובציה שנמשכה 14 יום יחידות הפקעת נשתלו במצע פרלייט (פרק
שיטות וחומרים).
יחידות הריבוי יצרו נוף של 5-8 עלים. לקראת חודש מאי חלה התמוטטות טבעית
של העלווה, בשלב זה השטח יובש, ולאחר שבועיים (15/5/04) הפקעות הוצאו
והועברו למחסן.
בזמן השתילה נספרו מספר היחידות שנשתלו ובזמן ההוצאה מספר הפקעות
שהתקבלו, בממוצע קבלנו 87% הצלחה.

טבלה 2: התפלגות גודל הפקעות

גודל פקעת	>6	6-8	8-10	10-12	12-14	+14
% פקעות ליחידת גודל	12.0	12.0	28.0	18.0	22.0	8.0

סכום

דוח זה הינו סכום של תצפית ראשונית לבדיקת אפשרות השימוש בטכניקת ריבוי
ע"י חיתוך פקעות ושתילת יחידות החיתוך בתנאי גידול אינטנסיביים.
תוצאות ראשוניות אלה מסמנות כי ניתן לבצע את הטכניקה אבל יש צורך לבצע
מחקר יסודי יותר ע"מ לקבל תשובות שיאפשרו יישום השיטה בצורה מסחרית.

חיתוך 30/10/03 - אינקובציה עד 16/11/03

שתילה 16 בנובמבר 2003

4/1/04

15/5/04

שרידי גזרה של פקעת אם